GAZETA LWOWSKA.

W Poniedziałek Nro. 24. 28. Lutego 1825.

WIADOMOŚCI KRAIOWE.

N. Pan raczył do Ministra Stanu i Konferencyi Marszałka polnego Hrabiego Bellegarde własną ręką napisać list następuiący:

Kochany Marszałku polny, Hrabio Bellegarde!

»W skutek przełożenia i zalecenia uczynionego mi pod dniem 8. Stycznia t. r. z szczególney łaski mianuię Podpułkownika Barona Kavanagh drugim Półkownikiem przy pułku Waquant, i Referentem nadworney Rady wojenney.«

W Wiedniu d. 8. Lutego 1825.

»Franciszek.«

Jego Cesarska Mość listem swoim gabinetowym z d. 22. Stycznia b. r. raczył król. Pruskiego Jenerała Majora Müffling, w dowód zasług, które położył iako Dowódca twierdzy Moguncyi, ozdobić krzyżem Komandorskim Austryiackiego orderu Leopolda.

Podczas ciągnienia wielkiey loteryi w d. 17. i 18. Lutego b. r. na dobra Irnharding, ludwisarnią, smelcownią i hamernią w Edlach wypadły następuiące Numera iako głównie wygrywaiące,

Nr. 96,244	wygrał	Irnharding,
— 47,354	—	ludwisarnią, smelcownią i hamernią w Edlach,
— 32,276	—	20,000 ZR. W. W.
— 88,614	—	10,000 — — —
— 88,484	—	5,000 — — —
— 11,210	—	1,000 — — —
— 74,338	—	1,000 — — —
— 35,182	—	1,000 — — —

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Zjednoczone Stany Ameryki północney.

W d. 24. Grudnia r. z. przybył do Wassingtonu Józef Canes, Poseł Guatimali.

Deputacyia Senatu zawiadomiła Jenerała Lafayette w d. 31. Grudnia o uchwale Kongresu, przeznaczaiącey mu darowiznę i oraz wezwała go aby takową przyiął. Państwo Georgiia zaleciło Wielkorządzcy Troupe wyiechać przeciwko Jenerałowi aż do Savannah i do przyzwoitego przyięcia Jenerała, dopóki bawić będzie w Georgii, pobierać summy z kassy Panstwa.

Bank Zjednoczonych Stanów Amerykańskich za dawnieyszem już potwierdzeniem Kongressu zaciągnął pożyczkę 5 milionów dolarów na obieg po 100 i z procentem po 4 1/2, aby zaciągniony w roku 1812 dług Stanu po 6 proc. znieść a przezto uzyskać rocznie 75,000 dolarów.

Wielka Brytaniia i Irlandyia.

Gdy po Mowie Lorda Kanclerza mianey w d. 3. Lutego w Izbie Wyższey, oddaliła się Izba Niższa, Hrabia Dudley i Ward zrobili wniosek do dziękczynnego adresu dla Króla. Wniosek ten wspierał Hrabia Gort, a Lord Kanclerz przeczytał adres, który po niejakiey rozwadze, szczególniey względnie Katolików Irlandzkich, powtórnie odczytano i przyięto.

Na wyżey namienionem posiedzeniu Izby Wyższey z dnia 3. Lutego owe texty w adresie dziękczynnym, przez które polecano surowe środki przeciwko Katolikom Irlandzkim, odebrały naganę wielu Członków opozycyi; przeciwnie ci sami mówili za uznaniem osad hiszpańsko-amerykańskich.

Po wniosku do dziękczynnego adresu uczynionym w Izbie Niższey przez Lorda Francis Gavera, wspieranego przez Starszego gminnego Thomsona, zrobił ostatni uwagę, iż wszystko zapowiada Anglii utrzymanie pokoiu, i rzekł: »Muszę zwrócić myśl Izby na wypadki we Francyi; w nich widziemy nowe zakłady utrzymania powszechney spokoyności. Śmierć Ludwika XVIII. łatwem była do przewidzenia zdarzeniem: chwila ta uważaną była iako ostatnia nadzieia stronników rewolucyi. Atoli dzięki Opatrzności, ta nadzieia zawiodła ich. Widzieliśmy berło Francyi przechodzące do rąk prawego Następcy bez naymnieyszego wstrząsnienia, cały świat ztąd poznaie, że teraźnieysza Francuzka dynastyia, oparta iest na naytrwalszych podstawach. Karol X. oświadczył, iż część swoiego woyska trzyma w Hiszpanii tylko dla bezpieczeństwa własnych Państw, lecz nie dla zdobywania. Monarcha ten iest rzetelny i wszystka Izba przyzna, że iego postępowanie, od czasu iak panuie, iest naypewnieysza rękoymią przyszłości.«

(Dalszy ciąg nastąpi.)

Członek opozycyi, P. Brougham, życzył przyspieszyć uznanie osad hiszpańsko-amerykańskich i oświadczył, iż dopiero wtedy będzie zadowolony, kiedy Angliia uzna także niepodległość St. Domingo. Bronił sprawy Katolików Irlandzkich, sądził iednk, iż ich żądania nigdy nie będą osiągnione, dopóki Ministrowie w swoich widokach nad tym przedmiotem różnić się i wahać będą. Minister Kanning odpowiedział na to, iż niezmienił swoiego widoku względem emancypacyi katolików, i będzie takową zawsze wspierał, gdy w należytey formie będzie wnoszoną; z resztą trzeba Ministeryium zostawić wybór właściwey chwili do tego środka. Co się dotycze interesów południowo-Amerykańskich, Angliia z iedney strony czuwać musiała nad swym zyskiem, z drugiey strzedz się, by innych Mocarstw nie obrazić. Wszelkiego ona pospiechu unikała. Tak ż Buenos-Ayres nie zawarto dotąd żadney ugody, ponieważ Państwo to nie mogło dotąd oznaczyć z iakich się składa prowincyy. Wprawdzie Kolumbiia przez zdobycie Portocabello, ostatniego miasta przez Hiszpanów osadzonego, uskuteczniła swóy rozdział, atoli ponieważ Prezydent tego Państwa zamierzał oswobodzić Peru, Anglia niemogła pierwey uznać niepodległości Kolumbii, aż gdy woyna w Peru żadnego iuż niebezpieczeństwa dla tego Państwa nie czyniła. Na koniec Mexyk aż po upadku Iturbida i ustaleniu Rządu tamże mogł być uznany.

Lord Gower zdał sprawę w d. 4. t. m. w Izbie Niższey z adresu. P. Hobhouse żądał obiaśnienia textu, wskazuiącego potrzebę, powiększyć siłę woienną Anglii w zagranicznych posiadłościach. Zrobiono uwagę, iz ieśliby pewien Jenerał (Jenerał Jackson) mianowany został Prezydentem Ziednoczonych Stanów, iego rozporządzenia względem Anglii mogłyby być tego rodzaiu, iż z tey strony trzebaby być na wszystko gotowym. Kanclerz Skarbu odpowiedział, że Birmanami nie należy pogardzać; Angliia powinna nietylko niebezpieczeństwo oddalać, ale nawet boiaźń niebezpieczeństwa.

Sekretarz Jeneralny Wice-Królestwa Irlandyi P. Goulburg, zapowiedział na d. 10 b. m. wniosek, zmierzaiący do utłumienia towarzystw tego Kraiu przeciwnych prawom. P. Brougham starał się okazać ze towarzystwo katolickie iest bardzo prawne.

Przed odroczeniem posiedzenia Izby Wyższey w d. 3., rzekł Lord Kanclerz, iż korzysta ze sposobności, aby przypomnieć Izbie zamiar, iaki przy końcu ostatniego posiedzenia ogłosił, że chce przełożyć bill względem nowych kompanii, które się od nieiakiego czasu potworzyły. »Takowe« rzekł znany Lord, »nadzwyczaynie się pomnożyły, a niektóre z nich, chociaż się nie zrealizowały, lubo nie mogły, iednak tyle istniały, że się swoich akcyy pozbyły. Z tąd wypływa, iż gdy autorowie tych proiektów niezmiernie ciągną korzyści ze swoich spekulacyy, większa część wystawiona na rezyko.« Zacny Lord skonczył tem, mówiąc, iż wniesie bill, zmierzaiący do powściągnienia tych proiektów, i przełoży, aby z pierwszemi dniami teraźnieyszego posiedzenia stał się obowiązuiącym. Względnie przeszłości, zostawi to zwyczaynemu prawu, lub do tego billu dołączy obiaśnienie, przez które szczególniey będą przypomniane części zwyczaynego prawa, mogące być zastosowane do tych towarzystw.

Poprawy i upiększenia zewnątrz i wewnątrz zamku Windsor znacznie postępuią. Przy budowaniu teraźnieyszém odkryto taiemne schody wiodące do podziemnego więzienia, oddzielonego od całey budowy, na 80 stóp głębokiego, o którem dotąd nie wiedziano.

Więcey iak 20 właścicieli gruntu miasta (*Cyty*) protestowało się przeciwko wystawieniu tarasu nad Tamizą. Nie sądzą iednak, aby przeszkodzić mieli temu przedsiębierstwu w Parlamencie, ponieważ większa część właścicieli nawet Rada mieyska Londyńska głosowali za tem upiększeniem miasta.

Fregata Thetis, pod Kapitanem Sir John Phillimore, którą teraz uzbraiaią, powiezie Sir Charles Stuarta do Lizbony, a z tamtąd po skończeniu iego poselstwa do Rio de Janairo.

Towarzystwo górnicze w Irlandyi, otworzyć kazało w siedmiu mieyscach bogate kopalnie miedzi Lorda Andley w Hrabstwie Cork a kopalnie ołowiu Scalpskie przywiedzie do stanu czynnego w Lutym.

Francyia.

W d. 6. Lutego były zwyczayne pokoie niedzielne u Dworu; po tych, dał Król prywatne posłuchanie Xiążętom Reuss-Greitz przybyłym do Paryża.

W d. 7. t. m. pracował Monarcha kilka godzin z P. Villelem.

Izba Parów słuchała w d. 3. t. m. zdania sprawy swey Kommissyi, względem proiektu do ustawy dotyczącey się zamiany dóbr, iakoteż Mowy Xięcia Poir ku pamiątce zmarłego w d. 26. Października Xięcia Noailles, i rozpoczęła rozprawy nad proiektem względem zgromadzeń Panień Zakonnych. Przeciwko temu mówili w dniu tym Margrabia Catelan i Hrabia Simeon; za proiektem: Xiążę Narbonne i Prezydent Rady Ministrów.

W Izbie Deputowanych w d. 4. Lutego od

czytane było zdanie sprawy względem różnych prosb, zawieraiących częścią prywatne roszczenia do wynagrodzeń, częścią odmiany i dodatki do proiektu samego wynagrodzenia wychodzców. Większą część tychże (między któremi iedna P. Guillot żąda kategoryi do podzielenia wynagrodzenia i wyłączenia od tego owych wychodzców, którzy podczas Cesarstwa, lub od czasu restauracyi korzystne urzędy sprawowali), odesłano do Kommissyi wynagrodzenia, względem niektórych przystąpiono do dziennego porządku.

Poczem Minister Skarbu przełożył przyięty przez Izbę Parów proiekt do ustawy względem wschodnich żup solnych i t. d., a Minister Spraw Wewnętrznych proiekt dotyczący się podziału obwodu wyborowego Departamentu Vogeseńskiego. Obadwa odesłano do biór dla rozpoznania. Posiedzenie zamknięte zostało odczytaniem dwóch zdań sprawy, względem zamiany dóbr z miastem Loudun, i odmiany w cle żeglugi i beczkowém. Zdania te sprawy miały być w d. 8. Lutego w Izbie rozstrząsane.

Niemcy.

Z Gothy d. 11. Lutego.

Panuiący Xiążę Fryderyk IV. dzisiay o godzinie 7mey rano zamienił życie doczesne za wieczność.

Ponieważ przez śmierć tego Xięcia prawie przez dwieście lat od Xięcia Ernesta Pobożnego, Xiążęca Gothayska szczególna liniia w potomstwie męzkim wymarła, zatém przez prawidło ugody dostoynych z linii oycowskiéy krewnych Xiążąt na Hildburgshausen, Koburg i Meiningen, na przypadek téy śmierci zawartéy i naywyższego upoważnienia, imieniem ich wszystkich, na mocy patentu rozporządzono i uskuteczniono zaięcie kraiu Xiążęco Gothayskiego i Altenburgskiego.

Na drugiém posiedzeniu Związku Niemieckiego, zaszłém w d. 27. Stycznia, oznaymiło Prezydium: Podczas ostatniego odroczenia wysokiego Zgromadzenia na d. 11. Września 1824, Cesarsko-Rossyyski Poseł Baron Anstett, przesłał Zastępcy prezyduiącego Posła, Notę dotyczącą się naboru rekrutów w Państwie Rossyyskiém nakazanego, na co za zezwoleniem tu obecnych Posłów Związku udzieloną została odpowiedź. — Prezydium w ostatniém poufném posiedzeniu z d. 20. t. m. zawiadomiło o tém Seym i uchwalono także imieniem dostoynego Związku Niemieckiego wspomnionemu pełnomocnemu Ministrowi Baronowi Anstett dać w téy mierze odpowiedz, iż dostoyny Związek Niemiecki oświadcza Cesarsko - Rossyyskiemu Ministrowi zupełną wdzięczność dla N. Cesarza Jmci Rossyyskiego za owe oznaymienie, w którém Związek uznaie nowy i szanowny dowód szczególniéy przychylnego sposobu myślenia, przez Cesarską Mość onemuż okazanego. — Proiekt do odpowiedzi został odczytany, przez wszystkich Posłów przyięty; poczém uchwalono takowy expedyiować, i wraz z Notą Ministra Barona Anstett do protokułu załączyć.

— Z Hamburga d. 4. Lutego. —

W czasie pełni Xiężyca nadzwyczayne pokazały się tu ziawiska natury. Zaraz o 1 godzinie z południa wystrzały dały znać o wysokiem wezbraniu; wieczorem nastąpił grzmot i błyskawice, nareszcie spadł śnieg pierwszy raz w téy zimie i mróz. O godzinie 1széy w nocy wystrzały zawiadomiły o powtórnem wezbraniu, które wyżéy doszło, niż wylew 15. Listopada r. z.; o godzinie 3ciéy nagle opadła woda na kilka stóp, co niestety! domyślać się kazało przerwania gdzie grobli w pobliskości miasta. O piątéy woda iescze stała na ulicach a wicher dął gwałtowny: łatwo więc wniesie każdy, iż w tak okropnéy nocy znaczne w towarach ponieść musiano straty. Niedługo dowiedziano się rzeczywiście o przerwaniu tamy mieyskiéy. W samo południe śnieg padać nie przestawał i wśród tego piorun uderzył, około pierwszéy wypogodziło się niebo, lecz woda znowu przybierać poczęła. Wezbranie wyniosło dwadzieścia stóp.

Turcyia.

Dostrzegacz Austryiacki z d. 19go Lutego zawiera:

— Z Konstantyonpola d. 25. Stycz. —

Wiadomość o wylądowaniu kilku tysięcy ludzi z woyska Egipskiego pod Modon, musiała pochodzić z fałszywych doniesień lub nieporozumień, chociaż ią Basza Smirny przesłał W. Porcie, i takową wiele listów prywatnych ztamtąd potwierdzały. Jak się zdaie, Ibrahim Basza wysłał z Suda kilka okrętów woiennych z żywnością dla twierdz Modon i Koron, atoli okręty te nie miały woyska. Przeciwnie zaś te okręty, z któremi Ibrahim Basza sam z Suda wypłynął, udały się do Rhodus, aby pozostałe tamże woysko, artyleryią i zapasy woienne do Suda przewieść, gdzie wszystkie do istotnéy wyprawy potrzebne przygotowania maią być przedsięwzięte.

Z Prewezy mamy tu wiadomość, że Omer Basza wyruszył z woyskiem (liczba onego niewiadoma) z Arty do Janiny, co się zdaie okazywać otwarte sprzeciwienie się rozkazowi, powołuiącemu go na Wielkorządzcę Saloniki. Jeśli się to potwierdzi, tedy, ponieważ stronnictwo iego w Al-

banii zmnieyszyło się, nie pozostaie mu prawie nic więcey, iak formalnie przeyść na stronę powstania; postanowienie, któreby ani iego krytycznego położenia, ani przyszłego losu nie poprawiło. Tymczasem mianowanie Redszyd Baszy na Rumilli Walessi i Wielkorządzcę Janiny i Delvino, iuż w tamtych kraiach skutkowało i różni znakomici naczelnicy Greccy, tak w Agraphie, iak w Epirze, dowiedziawszy się o tym wyborze, oświadczyli swoie poddanie się.

O woynie w Morei wiemy tylko tyle, ile w tey mierze donoszą Gazety Hydryiockie. Te piszą z d. 18go Grudnia, że część buntowników, którzy stanęli byli pod Agios Georgios, cofnęła się, a do reszty strzelano z dział z Napoli nadeszłych; że Hadszy Christo w d. 14. Grudnia wszedł do Tripolizy; że Kolletis z częścią swoiego woyska zaiął Kalavrita i osadził Tsavelas Vostizza; że buntownicy na wszystkich punktach pokonani i t. p. — Z. d. 22. Grudnia donoszą daley, że w d. 19. pozostali ieszcze buntownicy pod Agios Georgios, stanowisko to opuścili i cofnęli się do Trikala (które nie należy brać za Tirhala, czyli pospolicie Trikala zwane, w Tessalii), że po wniyściu woyska Dyrektoryialnego do Vostizzy, różni naczelnicy buntowników, mianowicie Londo (podług innych i Sissini) pouciekali i t. d.

Taż sama Gazeta udziela następuiącego rozumuiącego artykułu nad stanem rzeczy na półwyspie.:

Z Nru. 77. »Przyiaciela Prawa« *z dnia* 8. (20.) *Grudnia* 1824.

»Dla czego woysko Epirskie musi wniyść do Peloponezu? Nie maiąż Rumelioci żadnego zawodu? Nie sąż w stanie Peloponezyyczykowie własnemi siłami zmusić do posłuszeństwa owe osoby, co niektóre ich prowincyie zbuntowały? Czemuż Rząd, oprócz przemocy oręża nie chwycił się innych środków, dla załatwienia spraw Peloponezu? Pytania te zdaią się być ugruntowane na pierwszy rzut oka; dokładny i należyty rozrozbiór rzeczy, okazuie zupełną słabość onychże. Podczas, gdy woysko Epirskie, zniweczywszy tegoroczne wyprawy lądowe nieprzyiaciela, miało zamiar, łącznie z woyskiem Peloponezu, wniyść do Tessalii, Eubei i t. d. iadowita hydra, żywiona na łonie Peloponezu, powstała w swey wściekłości, aby wnętrzności oyczyzny rozdzierać, krew iey połykać i siły iey woienne niszczyć. Zrzódła pomocne przeznaczone do utrzymania tych woysk iuż miały wyschnąć, a Rząd iedynie mogący pomódź, zagrożony był zupełnym upadkiem. Nie zmuszasz nas potrzeba, podczas, gdy wewnątrz trwa walka, gdy wszystko na los stawione, gdy cały maiątek ludu ginie, nie zmuszasz nas wśród takich okoliczności, wszystkie nasze połączyć siły? Jakimże sposobem możnaby rozpocząć kampanią do odzyskania ziemi Hellenów, gdyby ta wewnętrzna hydra wszystko burzyła, i kraie oswobodzone na nowo nieszczęściu poddawała? Mamyż Tessaliią, Macedoniią i t. d. przywieść do stanu Beocyi i Livadyi, które od tylu lat przez owę hydrę niszczone, służą za pastwę dzikiemu zwierzu?«

»Peloponezyyczykowie mogą tę hydrę pokonać, i nie mogą dłużey być oboiętnymi na nieszczęścia, które im zrządziła. Świadkami tego są Eparchia Patrasu i Eparchia Gastunii; owe nieprzeyrzane równiny, i owa niegdy tak obfita ziemia od lat czterech, stała się dla mieszkańców nieurodzayną, świadkami są mieszkańcy Karytany i tylu innych Eparchii, których uważano, iakby niewolników od ich mniemanych Panów wykupionych. Atoli walka ta nie ograniczała się na Peloponezie. Niebezpieczeństwa Rumelii, iak i innych nieszczęsnych kraiów Grecyi, pochodziły z tego samego żrzódła. Walka zatem była powszechną, a hydra brzmienna złem, wyciągaiąc pazury podstępnie na wiele Eparchii Peloponezu, groziła ieszcze większemi niebezpieczeństwami, iak pierwey, i potrzeba było połączenia wszystkich naszych sił, aby udusić straszydło, nimby zupełnych sił nabyło.«

»Jakiehże innych środków, oprócz przemocy, mógł się Rząd iąć wśród tych okoliczności, aby wstrząśniony porządek rzeczy utrzymać, i tak wielkie grożące nam niebezpieczeństwa oddalić? — Miałże rozpocząć układy? Tym sposobem zdradziłby nayświętszy interes ludu i wystawiłby wszystko wyuzdaney dowolności egoizmu. Miałże zwołać Zgromadzenie Narodowe? Atoli, iakżeby przyszło do skutku, kiedy buntownicy wszczętą niezgodę na wiele rozszerzyli prowincyy, głosy dla zamiarów osobistych uięli, przerobili, zakupili, albo wymogli? Każdy widzi, że takowe Zgromadzenie Narodowe nie uporządkowałoby spraw, aleby ie bardziey ieszcze zamieszało. Zgromadzenie Narodowe powinno się w należytym odbywać czasie; kiedy Deputowani przynosić mogą wolne głosy ludów, w sprawie ludów, którą też Rządowi Narodowemu powierzyły.«

Uważać potrzeba, że ten świetny obraz pochodzi od zwycięzkiego stronnictwa. Gdyby w tey chwili ulegaiące stronnictwo, podobnie swym przeciwnikom, posiadaiącym wyłącznie Gazety, słyszeć można było, tedy zapewne początek i tok tey domowey woyny pokazałyby się zupełnie ieszcze w inney postaci.

Redakcyia Józefa Bensy; Druk Pillerów.